

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО**

**Кафедра фізкультурно-спортивної реабілітації, спортивної
медицини**

**ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
з навчальної дисципліни
«Патологічна фізіологія»**

**спеціальність 017 фізкультурно-спортивна реабілітація
рівень вищої освіти «бакалавр»
для студентів 3 курсу факультету фізичної культури і спорту
та факультету післядипломної та заочної освіти**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

**на засіданні кафедри спортивної медицини,
здоров'я людини**

«1» вересня 2022р. протокол №1

Зав. каф.-----В.Р.Будзин

Семінарське заняття №1

Тема: Загальне вчення про хворобу. Етіологія, патогенез.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

Студенти розглядають основні закономірності виникнення, розвитку і закінчення захворювання. Класифікацію хвороби.

Студенти розв'язують ситуаційні задачі і тестові завдання за темою

Тест 1.

Наявність в організмі патологічного процесу свідчить:

- A. Про наявність хвороби в повному об'ємі
- B. Що немає ще хвороби
- C. Є хвороба, коли ослаблений організм.
- D. Є хвороба, коли процес набуває широкого розповсюдження.
- E. Є хвороба.

Тест 2.

Перехід хвороби в хронічну форму означає, що:

- A. Хвороба протікає повільно.
- B. Це новий прояв хвороби після неповного її припинення.
- C. Хвороба протікає повільно з тривалими періодами ремісії.
- D. Агресивний перебіг захворювання.
- E. Процес, який веде до ліквідації порушень викликаних хворобою.

Тест 3.

Етіологічний фактор відіграє роль:

- A. Припиняє захворювання.
- B. Є поштовхом до захворювання.

С. Є з'єднуючою ланкою між початком і розпалом захворювання.

Д. Є поштовхом і включає патогенез.

Е. Усуває порушення гомеостазу.

Рекомендована література

Основна:

1. Патологічна фізіологія: Підручник / За ред. М. Н.Зайка, Ю.В. Биця.-К.: Медицина; 2008. – 704с.
2. Патологічна фізіологія / За ред. М. С. Регеди, А.І. Березнякової.-В-во «Магнолія2006». – Львів -2011.-490с..
3. Атаман О.В. Патологічна фізіологія в запитаннях і відповідях. Навчальний посібник – Вінниця: Нова книга, 2010. – 512с.

Допоміжна:

1. Загальна алергологія. Довідник. // Регеда М.С., Щепанський Ф.Й., Поліянц І.В., Ковалишин О.А. /Львів, «Сполом». – 2006.-70с.
2. Казмірук В.Є., Ковальчук Л.В. Клінічна імунологія і алергологія. – Вінниця: Нова книга, 2006. - 508с.
3. Патологічна фізіологія. Книга в трьох частинах. Ч.І. Нозологія // М.С. Регеда, В.М. Єльський, Л.А. Любінець, М.О. Качмарська та ін. / Львів, «Сполом».-2009.-290с.
4. Регеда М.С., Бойчук Т.М., Бондаренко Ю.І., Регеда М.М. Запалення – типовий патологічний процес. Вид.друге – Львів, «Сполом». 2013.-149с.

Інформаційні ресурси інтернет

www.ExamConsult.co.uk

Семінарське заняття №2

Тема Патогенна дія факторів зовнішнього середовища.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

Студенти розглядають наступні питання для подальшого розв'язку тестових завдань і ситуаційних задач.:

1. Механічні фактори, патогенна дія на організм людини.
2. Дія низької температури. Стадії гіпотермії.
3. Поняття про гіпертермію. Стадії перегрівання.
4. Опік. Опікова хвороба.

Студенти розв'язують ситуаційні задачі і тестові завдання за темою

Тест 1.

При більш тривалій і інтенсивній дії холоду на організм включаються механізми хімічної терморегуляції направлені на:

- A. Збільшення тепловіддачі.
- B. Обмеження тепловіддачі.
- C. Зменшення теплопродукції.
- D. Збільшення теплопродукції.
- E. Перебудову терморегуляції.

Тест 2.

Розвитку опікового шоку сприяє:

- A. Перерозподіл калію.
- B. Обезводнення.
- C.Порушення функції коркового шару наднирників.

D. Інфекція.

E. Інтотоксикація.

Тест 3.

Яка патологічна ознака характерна для стадії декомпенсації при гіпертермії:

A. Зниження температури тіла.

B. Пригнічення дихальної функції.

C. М'язовий тремор.

D. Підвищення температури тіла.

E. Зниження потовиділення.

Тест 4.

При швидкому перепаді атмосферного тиску розвивається:

A. Синдром декомпресії.

B. Газова емболія.

C. Десатурація.

D. Синдром взривної декомпресії.

E. Перевантаження.

Рекомендована література

Основна:

1. Патологічна фізіологія: Підручник / За ред. М. Н.Зайка, Ю.В. Биця.-К.: Медицина; 2008. – 704с.

2. Патологічна фізіологія / За ред. М. С. Регеди, А.І. Березнякової.-В-во «Магнолія2006». – Львів -2011.-490с..

3. Атаман О.В. Патологічна фізіологія в запитаннях і відповідях. Навчальний посібник – Вінниця: Нова книга, 2010. – 512с.

Допоміжна:

1. Загальна алергологія. Довідник. // Регеда М.С., Щепанський Ф.Й., Поліянц І.В., Ковалишин О.А. / Львів, «Сполом». – 2006.-70с.

2. Казмірук В.Є., Ковальчук Л.В. Клінічна імунологія і алергологія. – Вінниця: Нова книга, 2006. - 508с.

3. Патологічна фізіологія. Книга в трьох частинах. Ч.І. Нозологія // М.С. Регеда, В.М. Єльський, Л.А. Любінець, М.О. Качмарська та ін. / Львів, «Сполом».-2009.-290с.

4. Регеда М.С., Бойчук Т.М., Бондаренко Ю.І., Регеда М.М. Запалення – типовий патологічний процес. Вид.друге – Львів, «Сполом». 2013.-149с.

Інформаційні ресурси інтернет

www.ExamConsult.co.uk

Семінарське заняття №3

Тема : Порушення імунної системи.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

Студенти розглядають наступні питання для подальшого розв'язку тестових завдань і ситуаційних задач.:

1. Поняття про імунологічну реактивність.
2. Специфічні та неспецифічні, клітинні та гуморальні механізми імунологічної реактивності (іmunні реакції).
3. Поняття про бар'єрні пристосування організму. Зовнішні та внутрішні бар'єри.
4. Причини і механізми порушення системи комплементу і фагоцитозу.

Студенти розв'язують ситуаційні задачі і тестові завдання за темою

Тест 1.

При гіперфункції імунної системи в організмі створюються умови для розвитку:

- A. Імунодефіцитних захворювань.
- B. Алергії.
- C. Імунодепресивних захворювань.
- D. Формування пухлин і алергії.
- E. Зниження функції т-лімфоцитів.

Тест 2.

Порушення утворення і диференціювання фагоцитів проходить при :

- A. При пухлинах кісткового мозку.
- B. При інфекційних захворюваннях.
- C. При лейкозах.

D. При дії факторів, які порушують клітинний поділ.

E. При ферментопатіях.

Тест 3.

Основна функція В-лімфоцитів.

A. Здійснюють імунну відповідь.

B. Цитотоксичність.

C. Утворення лімфокінів.

D. Утворення антитіл.

E. Пригнічення імунної відповіді.

Рекомендована література

Основна:

1. Патологічна фізіологія: Підручник / За ред. М. Н.Зайка, Ю.В. Биця.-К.: Медицина; 2008. – 704с.

2. Патологічна фізіологія / За ред. М. С. Регеди, А.І. Березнякової.-В-во «Магнолія2006». – Львів -2011.-490с..

3. Атаман О.В. Патологічна фізіологія в запитаннях і відповідях. Навчальний посібник – Вінниця: Нова книга, 2010. – 512с.

Допоміжна:

1. Загальна алергологія. Довідник. // Регеда М.С., Щепанський Ф.Й., Поліянц І.В., Ковалишин О.А. /Львів, «Сполом». – 2006.-70с.

2. Казмірук В.Є., Ковальчук Л.В. Клінічна імунологія і алергологія. – Вінниця: Нова книга, 2006. - 508с.

3. Патологічна фізіологія. Книга в трьох частинах. Ч.І. Нозологія // М.С. Регеда, В.М. Єльський, Л.А. Любінець, М.О. Качмарська та ін. / Львів, «Сполом».-2009.-290с.

4. Регеда М.С., Бойчук Т.М., Бондаренко Ю.І., Регеда М.М. Запалення – типовий патологічний процес. Вид.друге – Львів, «Сполом». 2013.-149с.

Інформаційні ресурси інтернет

[www. ExamConsult.co.uk](http://www.ExamConsult.co.uk)

Семинарське заняття №4

Тема : Алергія.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

Студенти розглядають наступні питання для індивідуального усного опитування і подальшого тестування з метою перевірки домашньої підготовки:

- 1 Види алергенів, Значення спадкових факторів у розвитку алергії..
2. Стадії розвитку алергічних реакцій..
3. Активна і пасивна анафілаксія.
6. Патогенез анафілактичного шоку.

Студенти розв'язують тестові завдання за темою

Тест 1.

Імунологічна стадія починається при:

- A. При утворенні біологічно активних речовин.
- B. При активізації системи комплементу.
- C. При структурних і функціональних змінах в органах
- D. При безпосередньому контакті лімфоциту з антигеном.
- E. При першому зіткненні організму з алергеном.

Тест 2.

Анафілаксія :

- A. Алергічна реакція негайного типу.
- B. Комплекс порушень в організмі.
- C. Алергічна реакція змішаного характеру.
- D. Утворення або активізація біологічно активних речовин.
- E. Реакція сповільненої гіперчутливості.

Тест 3.

Алергічна реакція негайного типу проявляється:

- А. Через 24-48 годин.
- В. Через 1 годину.
- С. Через 5 годин.
- Д. Зразу або через 15-20 хвилин.
- Е. Через 2 доби.

Рекомендована література

Основна:

1. Патологічна фізіологія: Підручник / За ред. М. Н.Зайка, Ю.В. Биця.-К.: Медицина; 2008. – 704с.
2. Патологічна фізіологія / За ред. М. С. Регеди, А.І. Березнякової.-В-во «Магнолія2006». – Львів -2011.-490с..
3. Атаман О.В. Патологічна фізіологія в запитаннях і відповідях. Навчальний посібник – Вінниця: Нова книга, 2010. – 512с.

Допоміжна:

1. Загальна алергологія. Довідник. // Регеда М.С., Щепанський Ф.Й., Поліянц І.В., Ковалишин О.А. /Львів, «Сполом». – 2006.-70с.
2. Казмірук В.Є., Ковальчук Л.В. Клінічна імунологія і алергологія. – Вінниця: Нова книга, 2006. - 508с.
3. Патологічна фізіологія. Книга в трьох частинах. Ч.І. Нозологія // М.С. Регеда, В.М. Єльський, Л.А. Любінець, М.О. Качмарська та ін. / Львів, «Сполом».-2009.- 290с.
4. Регеда М.С., Бойчук Т.М., Бондаренко Ю.І., Регеда М.М. Запалення – типовий патологічний процес. Вид.друге – Львів, «Сполом». 2013.-149с.

Інформаційні ресурси інтернет

www.ExamConsult.co.uk

Семінарське заняття №5

Тема: Місцеві порушення кровообігу. Порушення мікроциркуляції.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

Студенти розглядають наступні питання для індивідуального усного опитування і подальшого тестування з метою перевірки домашньої підготовки.:

1. Артеріальна гіперемія, її причини, механізми виникнення патогенез.
2. Венозна гіперемія, її причини, основні клінічні та патофізіологічні ознаки.
3. Стаз : види, механізм виникнення і розвитку.
4. Ішемія: причини і механізм виникнення, основні клінічні та патофізіологічні ознаки.
5. Емболія, класифікація емболій.
6. Тромбоз: патогенез, структура і види тромбів.

Студенти розв'язують тестові завдання за темою

Тест 1.

Венозна гіперемія розвивається внаслідок:

- A. Зменшення кровонаповнення органу.
- B. Внаслідок порушення відтоку крові по венах.
- C. Внаслідок збільшення органу або тканини.
- D. Внаслідок тривалого розширення вен.
- E. Внаслідок збільшення кровонаповнення органу.

Тест 2.

Повітряна емболія виникає при пораненні:

- A. Дрібних вен.
- B. Артеріол.

С. Капілярів.

Д. При пораненні легень.

Е. При пораненні великих вен і легеневої тканини.

Тест 3.

Що таке стаз?

А. Прижиттєве утворення на внутрішній стінці судини згустків крові.

В. Закупорка судин чужерідними тілами.

С. Зменшення кровонаповнення органу.

Д. Сповільнення або зупинка кровотоку в судинах.

Е. Збільшення кровонаповнення органу.

Рекомендована література

Основна:

1. Патологічна фізіологія: Підручник / За ред. М. Н.Зайка, Ю.В. Биця.-К.: Медицина; 2008. – 704с.
2. Патологічна фізіологія / За ред. М. С. Регеди, А.І. Березнякової.-В-во «Магнолія2006». – Львів -2011.-490с..
3. Атаман О.В. Патологічна фізіологія в запитаннях і відповідях. Навчальний посібник – Вінниця: Нова книга, 2010. – 512с.

Допоміжна:

1. Загальна алергологія. Довідник. // Регеда М.С., Щепанський Ф.Й., Поліянц І.В., Ковалишин О.А. /Львів, «Сполом». – 2006.-70с.
2. Казмірук В.Є., Ковальчук Л.В. Клінічна імунологія і алергологія. – Вінниця: Нова книга, 2006. - 508с.

3. Патологічна фізіологія. Книга в трьох частинах. Ч.І. Нозологія // М.С. Регеда, В.М. Єльський, Л.А. Любінець, М.О. Качмарська та ін. / Львів, «Сполом».-2009.-290с.

4. Регеда М.С., Бойчук Т.М., Бондаренко Ю.І., Регеда М.М. Запалення – типовий патологічний процес. Вид.друге – Львів, «Сполом». 2013.-149с.

Інформаційні ресурси інтернет

[www. ExamConsult.co.uk](http://www.ExamConsult.co.uk)

Семінарське заняття №6

Тема: Запалення , як типовий патологічний процес.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

Студенти розглядають наступні питання для індивідуального усного опитування і подальшого тестування з метою перевірки домашньої підготовки.:

1. Визначення запалення, етіологія.
2. Стадії запалення.
3. Значення лізосомальних ферментів в розвитку запалення..
5. Зміни метаболічних процесів у запальній тканині..

Студенти розв'язують тестові завдання за темою

Тест 1.

Запалення завжди починається з:

- A. Ексудації.
- B. Проліферації.
- C. Альтерації.
- D. Деструкції.
- E. Порушення мікроциркуляції.

Тест 2.

У розвитку запального процесу з гуморальних медіаторів найбільше значення відводиться:

- A. Простгландинам.
- B. Гепарину.
- C. Серотоніну.
- D. Кінінам.

Е. Гістаміну.

Тест 3.

Внаслідок порушення тканинного окислення і нагромадження в тканинах недоокислених продуктів розвивається:

А. Проліферація.

В. Гіпертермія.

С. Хемотаксис.

Д. Ацидоз.

Е. Припухлість.

Рекомендована література

Основна:

1. Патологічна фізіологія: Підручник / За ред. М. Н.Зайка, Ю.В. Биця.-К.: Медицина; 2008. – 704с.
2. Патологічна фізіологія / За ред. М. С. Регеди, А.І. Березнякової.-В-во «Магнолія2006». – Львів -2011.-490с..
3. Атаман О.В. Патологічна фізіологія в запитаннях і відповідях. Навчальний посібник – Вінниця: Нова книга, 2010. – 512с.

Допоміжна:

1. Загальна алергологія. Довідник. // Регеда М.С., Щепанський Ф.Й., Поліянц І.В., Ковалишин О.А. /Львів, «Сполом». – 2006.-70с.
2. Казмірук В.Є., Ковальчук Л.В. Клінічна імунологія і алергологія. – Вінниця: Нова книга, 2006. - 508с.
3. Патологічна фізіологія. Книга в трьох частинах. Ч.І. Нозологія // М.С. Регеда, В.М. Єльський, Л.А. Любінець, М.О. Качмарська та ін. / Львів, «Сполом».-2009.-290с.

4. Регеда М.С., Бойчук Т.М., Бондаренко Ю.І., Регеда М.М. Запалення – типовий патологічний процес. Вид.друге – Львів, «Сполом». 2013.-149с.

Інформаційні ресурси інтернет

[www. ExamConsult.co.uk](http://www.ExamConsult.co.uk)

Семінарське заняття №7

Тема: Гарячка, гіпоксія. Голодування..

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

Студенти розглядають наступні питання для індивідуального усного опитування і подальшого тестування з метою перевірки домашньої підготовки.:

1. Основні механізми терморегуляції..
2. Визначення гарячки. Види гарячок..
3. Пірогени, їх класифікація і механізми дії..
4. Принципи класифікації гіпоксичних станів.
5. Механізми розвитку гіпоксії.
- 6..

Студенти розв'язують тестові завдання за темою

Тест 1.

Вкажіть співвідношення між теплопродукцією і тепловіддачею, характерні для 1 стадії гарячки:

- A. Тепловіддача переважає над теплопродукцією.
- B. Теплопродукція переважає над тепловіддачею.
- C. Теплопродукція і тепловіддача зрівноважені на низькому температурному рівні.
- D. Теплопродукція і тепловіддача зрівноважені на високому температурному рівні.

Тест 2.

Органом у людини, що виробляє найбільше тепла є:

- A. Мозок.
- B. Печіка.

С. Серце.

Д. Селезінка.

Е. Нирки.

Тест 3.

Тест 3.

Вкажіть ознаки довготривалої адаптації до гіпоксії:

А. Гіпертрофія легень і тахіпноє.

В. Гіпертрофія міокарду і тахікардія.

С. Активізація еритропоезу і тахікардія.

Д. Гіпертрофія легень і міокарду, збільшення числа еритроцитів.

Е. Активізація еритропоезу і збільшення числа еритроцитів.

Ситуаційні задачі.

1. У двох кроликів була відтворена гіпоксія різними способами – у одного – в умовах барокамери, у другого – шляхом експериментального відтворення набряку легень.

- В чому різниця пристосувальних реакцій у кроликів?

2. У хворого з виразковою хворобою шлунку виникла кровотеча.

- Назвати вид гіпоксії.

Рекомендована література

Основна:

1. Патологічна фізіологія: Підручник / За ред. М. Н.Зайка, Ю.В. Биця.-К.: Медицина; 2008. – 704с.

2. Патологічна фізіологія / За ред. М. С. Регеди, А.І. Березнякової.-В-во «Магнолія2006». – Львів -2011.-490с..

3. Атаман О.В. Патологічна фізіологія в запитаннях і відповідях. Навчальний посібник – Вінниця: Нова книга, 2010. – 512с.

Допоміжна:

1. Загальна алергологія. Довідник. // Регеда М.С., Щепанський Ф.Й., Поліянц І.В., Ковалишин О.А. / Львів, «Сполом». – 2006.-70с.
2. Казмірук В.Є., Ковальчук Л.В. Клінічна імунологія і алергологія. – Вінниця: Нова книга, 2006. - 508с.
3. Патологічна фізіологія. Книга в трьох частинах. Ч.І. Нозологія // М.С. Регеда, В.М. Єльський, Л.А. Любінець, М.О. Качмарська та ін. / Львів, «Сполом».-2009.-290с.
4. Регеда М.С., Бойчук Т.М., Бондаренко Ю.І., Регеда М.М. Запалення – типовий патологічний процес. Вид.друге – Львів, «Сполом». 2013.-149с.

Інформаційні ресурси інтернет

www.ExamConsult.co.uk

